

Απολογισμός Διακρατικών Οικονομικών Σχέσεων

Οι διακρατικές οικονομικές σχέσεις της χώρας αναπτύχθηκαν μέσα στα πλαίσια της πολυδιάστατης εξωτερικής πολιτικής με αντικειμενικό σκοπό την επίτευξη του στρατηγικού στόχου της εθνικής ανεξαρτησίας και της αυτοδύναμης οικονομικής ανάπτυξης. Η χάραξη των επί μέρους πολιτικών και ο συντονισμός των ενεργειών των διαφόρων Υπουργείων επιτεύχθηκε με τη λειτουργία της διϋπουργικής Επιτροπής Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων (ΕΔΟΣ).

Έτσι πραγματοποιήθηκαν μία σειρά από διϋπουργικές σύνοδοι στη βάση υπογεγραμμένων μακροχρόνιων σχεδίων συνεργασίας ή ετήσιων συμφωνιών με χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, με Αραβικές χώρες και με χώρες του τρίτου κόσμου. Παράλληλα υπήρξαν άτυπες διϋπουργικές σύνοδοι με χώρες της Δυτικής Ευρώπης. Συγκεκριμένα πραγματοποιήθηκαν οι σύνοδοι με την Ρουμανία, τη Βουλγαρία, την Πολωνία, την Ουγγαρία και την Τσεχοσλοβακία και τον Ιούνιο θα πραγματοποιηθούν οι σύνοδοι με την Σοβιετική Ένωση και την Ανατολική Γερμανία. Πραγματοποιήθηκαν ακόμη οι σύνοδοι με το Ιράκ, τη Συρία και την Τυνησία καθώς και οι άτυπες σύνοδοι με Γερμανία, Ολλανδία, Σουηδία και τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Τέλος, προετοιμάζονται διϋπουργικές σύνοδοι, σαν αποτέλεσμα των ταξιδιών του Πρωθυπουργού με την Ινδία, την Αίγυπτο και την Κίνα και, σαν αποτέλεσμα του ταξιδιού του Υπουργού Εξωτερικών, στην Αφρική με μία σειρά από Αφρικανικές χώρες.

Με τις διϋπουργικές συνόδους με τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης έχουμε πετύχει να προωθήσουμε τις εξαγωγές μας στις χώρες αυτές αλλά και να διαφοροποιήσουμε την σύνθεση των εξαγωγών μας προωθώντας τα βιομηχανικά προϊόντα ενώ παράλληλα αυξήθηκαν και οι εξαγωγές των ευπαθών προϊόντων μας (εσπεριδοειδή). Ιδιαίτερο βάρος έχει δοθεί στην διευθέτηση των διατραπεζικών διακανονισμών που υπάρχουν με μερικές χώρες της Ανατολικής Ευρώπης (Ρουμανία, Πολωνία, Ουγγαρία) και στην προώθηση της βιομηχανικής συνεργασίας, ιδιαίτερα μέσα από την ίδρυση μικτών επιχειρήσεων. Η προσπάθεια αυτή δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί αφού πρόκειται για εντοπισμό

κοινών ενδιαφερόντων και μακροχρόνιες διαπραγματεύσεις. Από τα μεγαλύτερα προγράμματα βιομηχανικής συνεργασίας που έχουμε με χώρες της Ανατολικής Ευρώπης είναι το πρόγραμμα της αλουμίνιας που βρίσκεται στην τελική φάση των διαπραγματεύσεων με την Βουλγαρική πλευρά, το πρόγραμμα προμήθειας φυσικού αερίου από τη Σοβιετική Ένωση (τελική φάση διαπραγματεύσεων χωρίς να έχει υπογραφεί συμφωνία), το επενδυτικό πρόγραμμα εξαερίωσης λιγνίτη σε συνεργασία με την Τσεχοσλοβακία κλπ.

Τέλος, με τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης υπάρχει το θέμα της εφαρμογής των συμφωνιών για τη μεταφορά των ασφαλιστικών δικαιωμάτων των επαναπατριζόμενων πολιτικών προσφύγων. Μόνο με τη Ρουμανία δεν έχει υπογραφεί συμφωνία πάνω στο θέμα αυτό για λόγους άρνησης της Ρουμανικής πλευράς, ενώ με άλλες χώρες υπάρχει ανάγκη συνεχούς παρακολούθησης της πορείας του αφού η πληρωμή των δικαιωμάτων αυτών είναι συνδεδεμένη με εξαγωγές των χωρών αυτών προς την Ελλάδα. Εξαίρεση αποτελεί η ΕΣΣΔ με την οποία υπάρχει συμφωνία πληρωμής των ασφαλιστικών δόσεων σε μετρητά και άρχισε να πληρώνεται μέσα στο 1986.

Όσον αφορά τις Αραβικές χώρες η μεγάλη ανάπτυξη των πολιτικών σχέσεών μας την περίοδο 1981-1985, έχει δημιουργήσει κατάλληλες προϋποθέσεις για την ανάπτυξη των οικονομικών σχέσεων, αλλά δυσμενείς εξωγενείς παράγοντες όπως η παγκόσμια οικονομική κρίση και οι επιπτώσεις της στις φτωχότερες Αραβικές χώρες, η υποβάθμιση του ρόλου του πετρελαίου, οι νέοι όροι ανάπτυξης των Αραβικών χωρών και τα συναλλαγματικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν αρκετές από αυτές, δεν έχουν επιτρέψει την πλήρη αξιοποίηση της ανάπτυξης των οικονομικών μας σχέσεων.

Η προετοιμασία μας για ανάπτυξη των οικονομικών σχέσεων με τις πλουσιότερες Αραβικές χώρες (χώρες του Κόλπου) ολοκληρώνεται και μέσα στους επόμενους μήνες του 1986 θα αρχίζουν οι επαφές και με τα κράτη της περιοχής αυτής.

Στις χώρες της Μαύρης Αφρικής παρόλη την ισχυρή παρουσία του Ελληνικού ομογενειακού στοιχείου, η Ελληνική εξαγωγική υποδομή (δυνατότητα παροχής εξαγωγικών πιστώσεων, δωρεάν βοήθειας, εξασφάλιση χρηματοδότησης για έργα υποδομής κλπ) δεν έχει επιτρέψει την διείσδυσή μας στις χώρες αυτές. Η ανάπτυξη των σχέσεών μας στην περιοχή έχει σχεδιαστεί προσεκτικά, θα αργήσει όμως να υλοποιηθεί αφού η δημιουργία της υποδομής αυτής είναι μια μακροχρόνια προσπάθεια. Το ταξίδι του Υπουργού Εξωτερικών στην περιοχή έχει δημιουργήσει τις κατάλληλες προϋποθέσεις για την πάρα πέρα ανάπτυξη των σχέσεών μας.

Στις χώρες της Δυτικής Ευρώπης και τις ΗΠΑ έχει γίνει προσπάθεια προσέλευσης επενδυτών μέσα από την προώθηση συγκεκριμένων επενδυτικών σχεδίων που έχουν προετοιμασθεί από τη χώρα μας και διοχετεύονται σε πιθανούς ενδιαφερόμενους (επιμελητήρια, συνδέσμους, ιδιώτες) με τη βοήθεια των κρατών αυτών. Ακόμη στις δυτικές χώρες, όπου το εμπόριο δεν διενεργείται μέσα από κρατικούς φορείς, επιδιώκεται συνεργασία των φορέων αυτών για την προώθηση των Ελληνικών εξαγωγών και τις πιθανές ευκαιρίες συγκεκριμένων προϊόντων. Άλλωστε οι μικτές εμπορικές ή οικονομικές αποστολές με συμμετοχή κρατικών φορέων αλλά και εκπροσώπων του επιχειρηματικού κόσμου που έχουν υποδειχθεί από τους συνδικαλιστικούς τους φορείς, έχει αρχίσει να φέρνει αποτελέσματα και πρόκειται να συνεχιστεί και στις υπόλοιπες Ελληνικές αποστολές στο εξωτερικό.

Παράλληλα με την προσπάθεια προώθησης των εξαγωγών μας και της βιομηχανικής συνεργασίας έχουν αναπτυχθεί δραστηριότητες για την δημιουργία της απαραίτητης εξαγωγικής υποδομής της χώρας. Έτσι μέσα από τις διακρατικές οικονομικές σχέσεις προωθούνται τα θέματα μεταφορών, όπως π.χ. η εξασφάλιση αδειών διέλευσης από τρίτες χώρες (Γιουγκοσλαβία) η προώθηση της απρόσκοπτης λειτουργίας του πορθμείου Βόλου - Λαττιάκειας Συρίας, δημιουργία ναυτιλιακών εμπορευματικών γραμμών κλπ.

Τέλος μελετάται ένα νέο σύστημα επιδότησης - χρηματοδότησης-ασφάλισης των Ελληνικών εξαγωγών, σύμφωνα με την Κοινοτική νομοθεσία, που θα δημιουργήσει τις απαραίτητες προϋποθέσεις ανάπτυξης των εξαγωγών μας και ένα σύστημα επιβράβευσης της εξαγωγικής προσπάθειας με την ενεργό συμπράσταση του κράτους (χρηματοδότηση εκθέσεων και αποστολών, μάρκετιν προϊόντων κλπ.).